

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndc/6/2023
Identifikačné číslo spisu:	8522201679
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	Mgr. Dušan Čimo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:8522201679.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky F. Z., narodenej XX. B. XXXX, bytom v K.V., A. XX a druhého manžela Q. Z., narodeného XX. M. XXXX, bytom v Z. E., K. XXX/XX, o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom Z. Z., narodenej XX. X. XXXX., Q. Z., narodenému XX. A. XXXX a G. Z., narodenej X. B. XXXX, všetkým bytom u navrhovateľky, vedenej na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 14P/8/2023, o návrhu navrhovateľky na prikázanie veci Okresnému súdu Stará Ľubovňa z dôvodu vhodnosti, takto

rozhodol:

Vec vedenú na Okresnom súde Veľký Krtíš pod sp. zn. 14P/8/2023 p r i k á z u j e na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

Odôvodnenie

1. V právnej veci účastníkov je vedené konanie na Okresnom súde Veľký Krtíš, ktorému bola vec postúpená Okresným súdom Stará Ľubovňa z dôvodu miestnej príslušnosti v súlade s ustanovením § 92 v spojení s § 3 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, účinného od 1. júla 2016, v znení neskorších predpisov (ďalej len „CMP“).

2. Podaním z 18. januára 2023 (v spise na č. l. 21) navrhovateľka vyjadrila nesúhlas s postúpením veci Okresnému súdu Veľký Krtíš a navrhla o prikázanie veci Okresnému súdu Stará Ľubovňa z dôvodu vhodnosti. Návrh odôvodnila tým, že jej maloleté deti majú v súčasnosti registrovaný pobyt v Starej Ľubovni, preto nepovažovala za dôvodné, aby vo veci konal Okresný súd Veľký Krtíš. Poukázala na svoje sociálne pomery, ako aj na skutočnosť, že nemá dostatok finančných prostriedkov na cestovanie do mesta vzdialeného 200 km, nachádza sa v stave materiálnej núdze a maloletým deťom nemá ako zabezpečiť celodennú starostlivosť.

3. Druhý manžel sa k návrhu na postúpenie veci z dôvodu vhodnosti nevyjadril.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 39 ods. 2 a 3 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na návrh ktorejkoľvek zo strán možno spor prikázať inému súdu tej istej inšancie aj z dôvodu vhodnosti. O prikázaní sporu rozhoduje súd, ktorý je najbližšie spoločne nadriadený príslušnému súdu a súdu, ktorému sa má spor prikázať.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Stará Ľubovňa a Okresnému súdu Veľký Krtíš ako príslušnému súdu, posudzoval opodstatnenosť dôvodov prikázaní vecí inému okresnému súdu z dôvodu vhodnosti a dospel k záveru, že návrhu je možné vyhovieť.

7. Prikázanie vecí z dôvodu vhodnosti (delegácia) predstavuje výnimku z práva účastníka na zákonného sudcu, zaručeného v čl. 48 ods. 1 Ústavy (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, ďalej len „Ústava“), ako aj výnimku zo zákonom definovaných kritérií miestnej príslušnosti súdu. Účelom inštitútu delegácie z dôvodu vhodnosti je predovšetkým zabezpečenie hospodárnosti konania alebo jeho zrýchlenie. Dôvody delegácie môžu mať v praxi rozmanitú povahu, najmä však osobnú, zdravotnú, sociálnu či finančnú. Vzhľadom na charakter delegácie ako výnimky zo zásady, že vec prejednáva a rozhoduje súd, ktorého príslušnosť vyplýva zo zákonom stanovených kritérií, musí mať dôvod delegácie vždy výnimočný charakter. Prejednávanie a rozhodovanie vecí súdmi, ktoré sú na ich prejednanie vecne i miestne príslušnými, je teda zákonom výslovne ustanoveným pravidlom a prípadné prikázanie určitej veci inému súdu len výnimkou z takéhoto pravidla, ku ktorej uplatňovaniu treba pristupovať reštriktívne tak, aby bola zachovaná podstata, že sa jedná o výnimku, a nie pravidlo.

8. Dôvodmi vhodnosti pre prikázanie vecí inému súdu môžu byť len také okolnosti, ktoré umožnia hospodárnejšie, rýchlejšie alebo po skutkovej stránke spoľahlivejšie a dôkladnejšie prejednanie a logicky tiež rozhodnutie vecí iným ako príslušným súdom. Úvaha o vhodnosti delegácie preto zahŕňa posúdenie predmetu konania i pomerov účastníkov konania, pričom na pomery účastníka konania, ktorý delegáciu navrhuje, možno prihliadnuť, len ak ich zohľadnenie nebude mať negatívny dopad na ďalších účastníkov konania. Rozhodne nie zanedbateľný význam pri posudzovaní existencie dôvodov pre delegáciu má samozrejme i stanovisko ostatných účastníkov konania.

9. Vo všeobecnosti platí, že okolnosti spočívajúce v tom, že účastník konania musí prekonať medzi miestami svojho pobytu a sídla vecne a miestne príslušného súdu väčšiu vzdialenosť a táto cesta k príslušnému súdu je preňho spojená s rôznymi organizačnými, finančnými, zdravotnými a inými problémami, sú okolnosťami bežnými a samé osebe neodôvodňujú prikázanie vecí inému súdu. Teda miesto pobytu niektorej zo strán sporu/účastníka konania, ani jej schopnosť (spôsobilosť) zúčastniť sa osobne súdneho procesu nie sú výnimočným dôvodom, ktorý by opodstatňoval zmenu zákonom stanovenej príslušnosti súdu.

10. Individuálne okolnosti v danej veci s ohľadom na záujem maloletých detí (vo veku 11 rokov, 5 rokov a 8 mesiacov) a sociálne pomery navrhovateľky odôvodňujú vyhoveniu návrhu. Prikázanie vecí Okresnému súdu Stará Ľubovňa, v obvode ktorého majú maloleté deti aj evidovaný trvalý pobyt, zabezpečí najlepšie podmienky pre skutkové zistenia rozhodné pre posúdenie starostlivosti súdu o maloleté deti, ako aj pre konanie o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom na čas po rozvode (ako celok), ktoré konanie je obligatórne spojené s konaním o rozvod manželstva (§ 100 CMP). Ak navyše druhý manžel voči návrhu navrhovateľky na prikázanie vecí nevzniesol žiadne námietky, bolo treba mať za to, že žiadne nemá (§ 157 ods. 2 CSP per analogiam).

11. Na základe vyššie uvedených dôvodov, preto najvyšší súd vyhovel návrhu navrhovateľky na prikázanie vecí z dôvodu vhodnosti a vec na prejednanie a rozhodnutie prikázal Okresnému súdu Stará Ľubovňa.

12. Rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.